

Téereb Dañeel — Juroom-ñett-fukk ak Juróom-benn

Yàlla gi jëmmal ci nit: waxu gëstu bu xóot bu Piyeer ak ay njariñam

Jeff Pippenger

2024-04-15

Bi Piyeer wéyee tontu ci laajub Kirist bi ci ña taalibe yi di wax ne moom mooy kan, mu wax ne Yeesu mooy Kiñaan gi, Kirist bi, Mesiya bi. Mu wax itam ne mooy Doomu Yàlla bi.

Bi Yeesu agsee ci suuf Caesarea Philippi, mu laaj ay taalibeem ne leen: “Nit ñi, ku ñuy wax ne Man, Doom Aadama, maay kan?” Ñu tontu ko ne: “Ñenn ñi dañuy wax ne yaa di Yaxya Miy Sóob; ñeneen ñi ne Elias; ñeneen itam ne Jeremias, walla kenn ci yonent yi.” Mu ne leen: “Waaye yéen, ku ngeen wax ne maa ngi doon?” Simon Piyeer tontu ne ko: “Yaa di Almasi bi, Doom Yàlla ju dund ji.” Yeesu tontu ne ko: “Yaw, Simon Barjona, barkeel nga; ndaxte suux ak deret moo la waxul loolu, waaye sama Baay bi nekk ci asamaan moo ko la xamal. Te maa ngi la wax itam ne, yaw yaa di Piyeer, te ci doj wii laay tabax sama mbooloom gëmkat yi; te bunt Yuuf yi du ko raw. Te dinaa la jox caabi yu nguuru asamaan; te lu nga yeew ci suuf, dees na ko yeew ci asamaan; te lu nga yiwi ci suuf, dees na ko yiwi ci asamaan.” Macë 16:13–19.

Ci Xelum jëfandikoo ci biir Piyeer dëgg gu am solo ngir ñetti fukki junni ak ñenti junni ñaar-fukk yi xam ko. Def na loolu ca Panium, mooy Sezaare Filib. Panium mooy bérab bu gën a sell ci jaamu jinax ji, ndaxte Gres dafa teewal adina, te adina ci fan yu mujj yi mooy Mbootaayu Xeeet yi, mi di teewlu suuf si bu jinax ji. “Bunt yi dëggal” mooy turu kër-yàlla Pan, yàlla-bëy-góor gu Gereg yi. Tabaxoon nañu kër-yàlla ga kanamu pax bu amoon bëtu ndox bu Panium. Bëtu ndox bu Panium boolewoon dexe Jurdan, mi di misaalal Kirist.

Tur Jordan” mi tekki “ki wàcc,” te mu tàmbalee yoonam ci suufu tund yi nekk ci bëj-gànnar Israayil, di jële ndoxam bu ëpp ci bëtu ndox yi nekk ci Tundu Hermon, moom mi di tundu bi gën a kawe ci seri tundu Hermon, fa bëtu ndox bi ñuy wax “bunti safara” nekk. Hermon tekki na “bu sell,” te “Jordan” tekki na “wàcc.” Dexu Jordan dafa daw jóge ci kaw gi ci Tundu Hermon, ba noppi wàcc jaare ci xuru ndoxu Jordan, te ci mujj mu àgga ci Géeju Dee, gi di bérab bi gën a suufe ci kow suufu àddina.

Ndox yi di dundal dexe Yurdan, yi sosoo ci kër-u-Yàlla Paan, te mujj a agsi ci bëj-gën-a suufe ci suuf, dafa mel ni wàcc gi Doomu Yàlla defoon bi Mu bàyyée tundu sell bu gën a kawe ngir wàccsi ci “géej gu dee” gu adina sii. Wàccug Kirist nag, dale ci asamaan ba ci dee gi ci bant, itam dafa firndeel ne Moo yeboon ci boppam yaramu nit ku daanu; ndax yoonam gi Mu jógé asamaan ba ci bant, ndox yi jóge ci “bunt yu safara” moo ko doon dundal.

Déeg gu deewee mooy du rekk bérab bi gëna suuf ci suuf, waaye itam mooy ndox yi gëna xorom ci kaw suuf, ba mu juróom-ñent yoon gëna xorom géej gi. Dee Krist ci bant bi, ni ko Déeg gu deewee melal, foofa la dëggal kóllëreem ak ñu bare.

Te sabar bu neexal jox ngir sa saraxu lekk, danga koy jaarale ak xorom; bu maŋko xoromu kóllère sa Yàlla ñàkk ci sa saraxu lekk; ci sa bopp sarax yépp, danga ci war a joxe xorom. Léwítig 2:3.

Ci yoon wiir yu jóge ci tund Hermon, dexe Yurdan dafa jaar ci gééju Galile, bi ñuy wax itam Teberiyaas ak Kinneret. Galile tekki na “bunt bu wër” walla “bérab bu wone soppeeku.” Teberiyaas mooy turu buur bu Room ba toppoon Ogist Seesaar, te ndax melokaanu gééj ga, ñuy ko wax Kinneret, maanaam “xalam” walla “leer.” Bérab bu soppeeku ci nit ñi mooy ba Tibeer Seesaar nguur, ba ñu daaj Yeesu ca bant ba, te bépp xalam ci asamaan noppi. Seede gu jéografi gu dexe Yurdan, ci njaxlafam ak “bunti safara,” maanaam kër-yállab yàlla Gereg bu tudd Pan, dafay wax ci seede si Piyeer yégle woon ci xelalug Xelu Mu Sell mi.

Jëmmal Kirist mooy booleb Yàlla ak nit ñi, bi Doomu Yàlla bu Sell bi sollee yaramu nit, ba noonu mu boole Yàlla ak nit ñi, ni ko ndox mi jóge ci bëtu ndox mu Pan di dunde dexe Yurdan tegtal. Li doon dunde bëtu ndoxu Pan mooy xal, taw ak sënn bu daan ci tundi Ermon, te Ermon di tegtal tund bu “sell” bi, maanaam Yerusaleem gu kawe gi.

Woyu Yees bu Daawuda. Xoolal ni baax te neex ba bakk yi dëkkandoo ci benn xel! Mu mel ni diw bu jafe-jafe bi ñu wal ci bopp bi, mu tuuru ci gëmmin gi, di gëmminu Aaróon, te wàcc ba ci wetu yérem; mel ni xonqu Ermoon, di xonq wi wàcc ci tundi Siyon; ndaxte foofa la Boroom bi santa barke bi, di dund gu dul jeex. Sabóor 133:1–3.

“Diw wu mągg wi” mi daanu ci ñaxam Aaróon mooy diw bi ñu jëfandikoo bi ñuy diwël moom ak doomam ngir ñu nekk saraxalekat yu Yàlla.

Te nga jël deret gi nekk ci kaw sarxal ba, ak ci diwlinu ndawtal bi, te nga wiss ci Aaróon ak ci ay yérem, ak ci doomam yu góor, ak ci yérey doomam yu góor yi ànd ak moom; noonu dees na ko sellal, moom ak ay yérem, ak doomam yu góor, ak yérey doomam yu góor yi ànd ak moom. Exod 29:21.

Piyeer wax na ngëmug mboolem taalibé yi ñépp, te ci loolu mu waxee it ngëmug ñent fukki junni ak ñaar-fukk ak ñent-ñaar, ñi war a ñu leen di jël ci diis ngir ñu nekk njëg bu benn te yékkatiwul ni bannéra. “Diis” bi ñu diw Aaróon, moom it moo mel ni xonq wu Tundu Ermoon, te itam ni xonq wi tundi Siyon yi. “Diis” bi ak “xonq” wi, ñooy ndawtal bi tegtal diiwal Xelmu Sell mi.

Dégluleen, yéen asamaan, te dinaa wax; te yaw suuf, déglu waxi sama gëmmin. Sama njàngale dina taw ni taw, sama wax dina tuur ni xelaw set, ni taw bu ndaw ci gancax gu ndaw, te ni taw yu bari ci ñax mi; ndaxte dinaa yégle turu Boroom bi: santleen mąggalu sunu Yàlla. Deuteronomy 32:1–3.

“Ndox” mooy “jëfandikoo njàngale” bi di wàcc ci tundi Siyon, te mooy itam “diwlinu” xëllal bi di booloo junni téémээр ak ñeent-fukk ak ñeent junni ñaar-fukk ñeent, ñoom ñoo di saraxalekat Yàlla ci fan yu mujj yi. Njàngale bi dafa di tóx ni taw, te di tuuru ni ndox, ndaxte dees na ko “yégle”. Dees na ko yégle ndaxte asamaan ak suuf war nañu dégg te jàpp ndëggu waxi gëmminam, jaarale ko ci benn saraxalekat gu booloo, gi di rakk wu mag wi di yégle yennenta yi ci Yuuxu Diggante Guddi ak Yuuxu Réy bi.

Naka nekk ci tundu yi ay tàñki kiy yóbbu xibaaru baax bi di fésal jàmm, kiy yóbbu xibaaru baaxu yi, di fésal mucc, te di wax ci Siyon ne: Sa Yàlla mooy buur! Sa ay sàmmkat dinañu yékkati seen baat; benn baat lañuy woyandoo, ndaxte dinañu gis jàkkarloo bu wér, bu Boroom bi delloo Siyon. Bëgg-leen, woyandoo ci mbégte, yéen dex yu neen ci Yerusalem; ndaxte Boroom bi dëfandikoo na ay gaamam, mu jot Yerusalem. Boroom bi feeñal na lámminiñam ju sell ji ci kanamu xeeti yépp; te àddina seppe dina gis muccug sunu Yàlla. Esayi 52:7–10.

Wattukat fan yu mujj ma, ñi Peters di firi, di yégle mucc ak jàmm, te dinañu bokk benn xel, ndaxte dinañu gis ak gët yu méngoo. Loolu am na bu “Boroom bi delloo Siyon.” Kàddu Ebrë bu ñu tekki ne “delloo” mooy tekki “dellu ginnaaw” walla “wërsëg.” Bu Boroom bi wërsëgee Siyon, loolu dafay tekki ne Siyon nekkoon na ci jaamug njaam, ni ko tasaaroo gi di firndeel, te loolu dellu ginnaaw bu jaamug njaam ga jeexee.

Ndax Boroom bi nee na: Bu juróom-ñaar-fukk at yi mattee ca Babilon, dinaa leen seeti, te dinaa matal sama wax ju baax ci yéen, ci may delloo leen ci bérab bii. Ndaxte xam naa xalaat yi ma am ci yéen, la Boroom bi wax, xalaati jàmm la, waaye du xalaati musiba, ngir jox leen mujju gu am yaakaar. Noonu ngeen woo ma, te ngeen dem ñaan ma, te dinaa déglu leen. Ngeen seet ma, te dinaa ngeen gis ma, bu ngeen ma sàkku ak seen xol bépp. Te dinaa feeñu leen, la Boroom bi wax; dinaa delloo seen njàppute, te dinaa leen dajale jële ci xeeti xeet yépp, ak ci bérab yépp fa ma leen tàmbalee, la Boroom bi wax; te dinaa leen yóbbuwaat ci bérab ba ma leen jëleee ca njàppute. Yereimi 29:10–14.

Yépp yonent yi bépp dañuy wax ci fan yu mujj yi, te ci fan yu mujj yi ay nitam nekk nañu ci ngàppu bu war a dellu ginnaaw, ngir matale seede bu yóñent yi.

Kàddu gi Yereimi ci Boroom bi, naan: Nii la Aji Yàlla, Yàllay Israayil, waxe, naan: Bindal sa bopp ci téere bépp kàddu gi ma la wax. Ndaxte, xool-leen, fan yi di ñëw, wax na Boroom bi, ba ma delloo ngir sañse gi ñu jàppoon samay nit, Israayil ak Yuda, wax na Boroom bi; te dinaa leen delloo ci suuf si ma joxoon seen baay yu mag, te dinañu ko moom. Yereimi 30:1–3.

Gannaaw ñetti fan ak genn-wàll bu ñu nelawee, ni Lasaar doon nelaw ñenti fan, te Daniyel di jooyal ñaar-fukk ak benn fan, Mikel dekkal na ñaari seede yi, ñoom ñi di nitam yu mujj yi, te dajale leen ci benn, te itam di leen fal ak saafara ci bataaxal bu ñu siiwal ci àddina si yépp. Bataaxal boobu mooy “ndox-mbey” bu Tundu Hermon (tundu bu sell bi), buy dundal bētu Pan, te gannaaw loolu moo di dundal dexu Yordaan. Fal ga ñu matal ci bataaxal boobu di tegtal falug Yeesu, bi màndargaale woon ba mu nekk Kirist, li Piyeer xamale woon.

Bi Piyeer waxe ne Almasi mooy Doom Yàlla, dafa tegtal Almasi ni Doom Yàlla ak itam Doom nit, ni ko ndox yi nekk ci “bunt yu safara” yi di dunde dexu Yurdan di wone. Nangug Piyeer boobu, xelal gu Sell gi moo ko jur, te moomu dëgg la, ne Yeesu mooy Almasi bi, Ki Yàlla fal, te moom itam mooy Yàlla ak nit, la Yeesu santale ni mooy dëgg gi di xibaaru xeex bi ñuy xeex ak nit ñi Yàlla ci bés yu mujj yi, ñi Almasi digle ne dinañu am ndam, ndaxte “bunt yu safara” yi duñu man a not dëgg googu.

Dëgg-dëgg mooy ne ci 11 Septàmburu 2001, ni Yeesu ñu ko solale woon ci ay waxtaanam ba ñu ko sóobu, noonu la tàmbalee tēj gi ci tééméer ak ñeent-fukk ak ñeent junni; te ci jàngoro ja am na

woon benn njuumte bu war a rey ay nitam yu mujj yi, ba keroog Mu leen dekkalaat te delloo seeni ngàpp. Jëfandikoo gi ci dekkal gi dafay boole nitam yi ci benn mbooloo mu am doole, ñu yékkati ko muy ràññee. Liggéeyu dekkal, setal, boole, ak yékkati, gannaaw dee gi ci mbedd yi, ñu ko nataale ci aaya 10 ba 15 ci Daniel sarax 11, ak itam ci yeneen wàll yu Biibël bi. Waaye ci aaya 13 ba 15, Kirist dellusi naat ci benn yoon yóbbu taalibeem yi Keesare Filip, ca Panium; te foofa lañuy bëttale muccu Yàlla ba fàww.

Su nu nu xam bu baax xóotug dëgg yii lañu man a xam wax ju dëgg ji nekk ci seede Caesarea Philippi. Ci aaya fukk ak juróom-ñett ci saraxleen fukk ak juróom-benn ci Matye, turu Simon Barjonah soppi na ñu ko wax Piyeer, te loolu màndargaal na ñetti téeméer ak ñeent-fukk ak ñeenti junni, ni ñu ko waxoon ba noppi ci benn mbind mu bees. Peeñum matematig bi sampu ci aaya bi màggal na Yeesu ni Ki ñuy wax Wollekkat bu Yéeme, ndax du sax ne Piyeer manees na koo xam ne dafa tegu ci ñetti téeméer ak ñeent-fukk ak ñeenti junni rekk, waaye itam Mathew 16:18 mooy màndargay matematig bu “phi”.

Bala nu nuy jàng ci xayma yi ñu boole ak “phi,” war nañu xam ne “phi” bokk na ci baat bi “Philippi,” mooy ñaareelu tur bi ci ñaari tur yi ñu jox dëkk ba Panium. Aaya fukki ak juróom ñett gi feeñal ne Yeesu waxoon na ak Piyeer ci Ebraayu, te bindees na ko ci Gereg, ba noppi ñu tekki ko ci Àngale. Ñetti jéego yooyu dañuy wone noonu Kirist jiitey Kàddugam. Bu ñu seetee baat bi ak sistemu xayma bi di atale diggu bérab yuñu lim, day wone ne turu Piyeer méngoo ak téeméeri ak ñeent-fukk ak ñeenti junni, ba tax muy xooj ne Yeesu mooy Kilifag Woowal bi. Ci aaya boobu sax, fa Yeesu yéglee ne dina tabax Mbooloom, Kilifag Woowal bi moo yoroon yoonu tekki gi ngir dëgg gi aaya fukki ak juróom ñett bi nekk ci saar fukki ak juróom benn bi, man a tegtal mandaalu xayma bi di “phi.”

Te itam it ne yaw, ne yaw yaay Piyeer, te ci doj wii laay tabax sama Mbooloom gëm; te bunt yu safara duñu ci man a not. Macë 16:18.

Mbooloomam du saxu rekk ci njàngale ne Yeesu mooy Almasi bi, te mooy Doomu Yàlla, waaye itam ci dëgg bi ne mooy Kàddu gi, te Kàddu gi sàkk na te mooy yiite lépp, boole ci xayma, sarf-soppiku ak jëf yi nit ñi.

Ci moom itam, ñu jotee cér gu ñu séddale, ndaxte ñu dogaloon nu lu jiitu ni ko bëggug ki di def lépp ci ni mu ko digne ci yëguteem. Éfés 1:11.

Phi, mi ñuy tegtal boppam ak araf gu gereg ϕ (phi), mooy ab konstantu matematik buy tollu ci 1.618033988749895. Nimero bii, dees ko xam ni mooy saayam wurus bi walla proporsion bu Yàlla. Mooy itam ab “nimero buy xelalul”, maanaam ne maneesu koo waxe ci ab desimal bu yomb, te itam bindiinu desimalam day dem ba fàww te du dellu ci benn ayin wu benn.

Rapooru wurus bi am fitna yu yéeme te feeñ ci yenn xalis yu bare ci matematig, ci xarala, ci tabaxkat, ci bindu nature, ak ci yeneen wàllu yi. Lu ëpp, dañu koy gis ci melokaan yu geometri, mel ni rektang, pentagoon, ak dodekaedr, fa nga xam ne rapooru wet gu gën a gudd ak wet gu gën a gàtt dafa yam ak phi.

Ci mbind mi ak sos, ñu gëm ne wër-guuru wurus gi day jur jëfandikook yu yomb ci xel te neex ci gis-gis. Ay artist ak ay architect jëfandikoo nañu ko ci jaar-jaaru jamono, dale ko ci xeeti réew yu yàgg ya ba ci jamonoy Renaissance ak li ko weesu, ngir sos tëraliin, kër-yu mag, ak ay mbindum art. Ci xam-xamu lim, wër-guuru wurus gi feeñ na ci ay njëlbu lim yu bare ak ci ay sàppe yu bare, boole ci séri Fibonacci, fa ku nekk ci ay baatam mooy juntuukaayu ñaari baat yi jiitu ko. Bu ay baat yi ci séri Fibonacci di yokku, wër-guurug ay baat yu toftalante yi di jege phi.

Ci sarax 16:18, nu gis xam phi bu matematik (1.618...). Yeesu, Yàlla ji “di doxal bépp mbir ci pexeem coobare boppam,” dogal na def firmaam ngir nekk Palmoni, maanaa Ki Yéemee bi ci lim, walla Ki Di Lim Kumpay yi, ci jeografi gu yonent bi buy xamale kërgu xeexu mbooloom gëmkatam ak bunti safara ci fan yu mujj yi. Ci boobu kërgu xeex bu yonent bi, jaarale ko ci nguuram ci kaw lim yi, moo tektalee junni téeméeri ñeent-fukk ak ñeent junni ñaar-fukk ak ñeent ak “Piyeer”, moom mi tuddon turam soppi nañu ko nekk “Simón”, ki dégg xebaraar pitax bi, ba noppi nekk “Piyeer”; noonu mu màndargaal junni téeméeri ñeent-fukk ak ñeent junni ñaar-fukk ak ñeent ne ñooy nit ñi bakk ci kóllëreem ci fan yu mujj yi.

“Xeeri wi” bi Mu tànn ngir tabax ay mbooloom, moo di xeeri fondemañ bi, fondemañ bi ak xeeri wet gu mag gi ci “juróom-ñaari yoon yi” yu Leewi gu ñaar-fukk ak juróom-benn, ndaxte amul benn fondemañ bu dégg bu dul Kirist. Li dale ci sóobu ndoxu Kirist, ba ker Seemon “dégg” ndigalum picc mi, ba ca bant ba ca dëkku dee gu xorom mi, diirub junni ak ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk fan, ñaari yoon bés bu nekk, amoon na sarax suba ak ngoon, lu dul ca mujj ga ca junni ak ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk fan ya, ndaxte ca bés boobu saraxu ngoon gi récc na ci sarxalkat ba, te ca bant ba Kirist dee na mel ni sarax su ñaari junni ak juróom téeméer ak ñaar-fukk bi.

“Lépp a ngi nekk tiit ak jaaxle. Saraxalekat bi mu ngi ci bëgg a rey sarax si; waaye paaka bi daanu ci loxoom lu amul doole, te xar ma récc. Natt wi dajé na ak li mu doon tegtal ci dee bu Doomu Yàlla. Sarax su mag si dees na ko joxe. Yoon wi jëm ca Kállama ga gën a Sell ga ubbeeku na. Yoonu bees te dund dees na waajal ngir ñépp. Dootu nit ñi di bàkkaar, di metti, wara xaarati dikkug saraxalekat bu mag bi.” The Desire of Ages, 757.

“Xeeri wi” bi Mu di tabaxeem mbooloom jaam ci kawam mooy doj bu njëkk, bi tabaxkat yi bañ, te limam mooy “ñaari junni ak juróom-ñeent téeméeri ak ñaar-fukk.” Ci benn ay baat yu gàtt, Almasi di feeñ boppam ne mooy Boroom lépp, te bi Mu koy def, taxaw na di wax ci aaya yu fukk ak ñett ba fukk ak juróom ci Saraxu Daniel, saar fukk ak benn.

Te maa ngi wax it ci yaw ne, yaw yaa di Piyeer, te ci doj wii laay tabax sama mbooloom ñi gëm; te bunt yi réer gu dee duñu ko man a daan. Mataayo 16:18.

Dina war a fésal gëstu bii ci beneen mbind mi ci topp.

“‘Yëf yu nëbbu ci kumpa yi, Yàlla sunu Boroom a ko moom; waaye li ñu feeñal, sunu moom ak sunuy doom ba fàww.’ Deuteronomie 29:29. Naka la Yàlla sax-saxee liggéeyu mbind mi, mosul koo xamal nit ñi; xam-xamu nit manul seet ba gis kumpayu Kawe ji gën a Kàttan. Kàttanam gu bind ga day weesu xel, ni noonu itam nekkam day weesu xel.”

«Yàlla may na ba leer gu bari wàcc ci àddina si, ci xam-xam ak ci xarala itam; waaye bu nit ñiy wax ne ñoom ay xamkat jëfandikoo mbir yii ci gis-gisu nit rekk, kon dinañu agsi ci dogal yu jubul. Man naa ne du tooñ ngir nit xalaat lu weesu li Kàddug Yàlla révélee, su fekke ne sunu xalaat yi duñu weddi dëgg yi nekk ci Mbind mi; waaye ñi bàyyi Kàddug Yàlla, te di seet a firndeel ay jëfam yu bind ci ay pexe yu xam-xam, ñu ngi tëb ci géej gu ñu xamul, te amuñu mbindmàkkaanu yoon walla jubbanti. Xel yu gën a màgg, bu leen Kàddug Yàlla jiitewul ci seen seet, dañuy réer ci seen jéem a xam njàppante gi nekk diggante xam-xam ak révélasioŋ. Ndaxte Boroom Bind bi ak ay jëfam ëpp nañu seen xam-xam ba tax mēnuñu leen a leeral ci yoonu dund yu naturel, dañuy jàpp ne jaar-jaari téere Biibël duñu wóor. Ñi di sikk ci wóorug bind yi nekk ci Kóllère gu Yàgg ga ak Kóllère gu Bees ga, dinañu yóbbu leen ba ñu dem benn yoonat, di sikk sax ne Yàlla am na; te noonu, gannaaw bi ñu sànnée seen njaalbéen, des na leen rekk ñuy daanu-daanu ci doj yu weddi ngëm.»

“Nit ñi ñàkk nañu jàmmu ngëm gu jub. War na am gëm gu dëgër ci sañ-sañu Yàlla gu kawé ci Kàdduam gu Sell gi. Warul a natt Bibil bi ak xel yu nit ñi ci xam-xamu sayaas. Xam-xamu nit mooy gindikati gu kenn mēnul wóolu bu baax. Ñi neexul ngëm te di jàng Bibil bi ngir di xuloo, man nañu, ndax xam-xam bu matul bu ñu am ci sayaas walla ci peeñug Yàlla, wax ne gis nañu ay juuyoo ci seen diggante; waaye bu ñu ko dëggoo bu jub, ñoo ngi ci njàppandikoo gu mat sèkk. Muuse bind na ci njubalu Xelmu Yàlla, te benn teori bu jub ci jeoloji du mas a wax ne gis na ay mbir yu mēnuma juboo ak waxam. Bépp dëgg, muy ci nature walla ci peeñug Yàlla, dafay dëppoo ak boppam ci bépp fànn wu mu feeñee.”

« Ci Kàddug Yàlla, am na lu bari ci laaj yi ñuy yékkati te xam-xamkat yi gën a xóot dootuñu mēn a tontu ci ñoom muk. Ñu ngi woo sunu xel ci mbir yooyu ngir won nu ni amee na lu bare, sax ci biir mbir yu suuf yi ñuy dajeeel bés bu nekk, yu xel yu yamaleek séen diine xam-xam, ak lépp lu ñuy réy-réylu ci moom, dootuñu ko mēn a xam ba noppi. »

“Waaye nit ñi bokk ci xam-xam dañuy foog ne man nañu xam bu baax xel mu sell mi Yàlla, moom la mu def walla la mu man a def. Xalaat bi dafa siiw lool ne moom dafa tëju ci ay yoonam boppam. Nit ñi dañuy weddi mbaa bañ a jàpp ne mu am, walla dañuy jéem a firndeel lépp, sax jëfandikoo Xelum ci xolub nit; te dootuñu ragal turam mbaa tiit dooleem. Duñu gëm lu weesu ndigalug àddina, ndaxte xamuñu yooni Yàlla walla dooleem gu dul jeex, ngir jëfandikoo yoon yooyu ngir amal coobareem. Ni ñuy faral di ko jëfandikoo, baat bi “yooni nature” dafay boole li nit ñi man a gis ci mbirum yoon yi yor àddina ji seen bopp ci wàllu lu jème ci bind gi; waaye seen xam-xam dafa yem lool, te tool bi Bindkat bi man a liggéey ci dëppook ay yoonam boppam, te fekk mu baax nañu ko ci yeneen yoon yu weesu xelub mbind mu matul, yaatu na lool!”

“Ñu bari di jàngale ne mbir mi am na kàttan gu dund—ne ay meeleef yu am solo dañu jox ko ci mbir mi, te gannaaw loolu ñu bàyyi ko mu dox ak kàttanam gu ci biir; te ne it jëfandikookat yi ci bindu mbind mi dañuy dox ci méngoo ak yoon yu sax, yu Yàlla boppam sax mēnul ci dugg. Loolu sayaasu dul dëgg la, te kàddug Yàlla sax du ko dëgéral. Nature mooy surgaam Boroomam. Yàlla du faramfàcce ay yoonam walla di liggéey ju jublu ak ñoom, waaye moo ngi leen di jëfandikoo saa su nekk ni ay jumtukaayam. Nature di seedeel xel mu xam, teew wu nekk, ak doole ju jëf juuy liggéey ci biiram te jaar ci ay yoonam. Ci nature am na liggéey gu

saxug Baay bi ak Doom ji. Kirist nee na: ‘Sama Baay dafa liggéey ba léegi, te man it maa ngi liggéey.’ John 5:17.”

“Lewiit yi, ci seeni woy wi Neemiya bind, ñu woy nañu naan: ‘Yaw, yaw rekk yaay Boroom bi; yaw nga bind asamaan, asamaani asamaan yi, ak mboolem seen dal, suuf si ak lépp lu ci nekk, ... te yaw nga leen di dundal ñoom ñépp.’ Neemiya 9:6. Ci mbirum àddina sii, jëfub Yàlla ci bind gi mat na. Ndaxte ‘jëf yi matoon nañu laata àddina sosu.’ Hébreux 4:3. Waaye dooleem mi ngi ba tey di dox ngir tax ay mbindam yi sax. Du ndax masin bi ñu yonnee benn yoon di dox ci dooleem boppam moo tax sidditu xol bi di rêcc, te ngen gi di toppanteek ngen; waaye bépp ngen, bépp rêccug xol, seede la ci kóllère gu mbooleem fan yi jot ci moom, ki ci moom la nu dunde, di yëngu, te am sunu nekk. Jëf ya 17:28. Du itam ndax doole ju nekk ci suuf si ci boppam moo tax at mu ne at mu ne suuf si di génne ay njariñam te di sax ci yoonu doxam wër jant bi. Loxob Yàlla moo di gindi planète yi te di leen sàmm ci seen berab, ci seen doxalin gu jaar yoon baax ci asamaan yi. Moom ‘moo leen di génne ci lim; mooy woo leen ñépp seen tur, ndax yaatu dooleem ak ndamam ci kàttan; benn ci ñoom du réer.’ Esaïe 40:26. Ci kàttanam la gancax gi di sax, ba xob ya feeñ te tóor-tóor ya di blom. Moom ‘moo di saxal ñax mi ci tundi yi’ (Psaume 147:8), te ci moom la xur ya di jur meññent. ‘Mboolem rab yi ci àll bi ... dañuy sàkku seen dund ci Yàlla,’ te bépp mbind mu dund, dale ko ci gën a tuuti jant bu ndaw ba ca nit ki, dafa sukkandiku bés bu nekk ci ayaaram gu yégle. Ni ko taalifkat bi waxe ci ay wax yu rafet, ‘Ñoom ñépp dañuy xaar ci yaw.... Li nga leen jox, dañuy ko dajale; boo ubbee sa loxo, dañuy fees ak yiw.’ Psaume 104:20, 21, 27, 28. Kàddug moom moo di yilif elementi yi; moo di muur asamaan yi ak niir te di waajal taw ngir suuf si. ‘Moo di jox xees ni wool; moo di tas pënd bu weex bi ni dóomara.’ Psaume 147:16. ‘Bu dee wax ak baatam, ndox mu bare di am ci asamaan yi, te moo di yékkal yax yi ci cér yi suuf si; moo di sàkk ay melax ak taw, te di génne ngelaw mi ci seen dencukaay.’ Jérémie 10:13.”

“Yàlla mooy fondem lépp. Bépp xam-xam bu dëgg a ngi ànd ak ay jëfam; bépp njàng mu dëgg di jëme ci déggal nguuram. Xam-xam day ubbi ay kéemaan yu bees ci sunu gis-gis; day yéeg fu kawee lool, te seet xóot-xóot yu bees; waaye du indi dara ci ay gëstum yu wute ak kàddug Yàlla gu yéglees. Réy-réylu xamadi mbaa réccu xel mën na jéema dëgéral xalaat yu dul dëgg ci Yàlla jaarale ko ci xam-xam, waaye téereb nature ak kàddug Yàlla gu ñu bind di leeralante. Noonu ñu ngi nekk ñu jiite ci manggal Ki Bind lépp te am kuñu xam-xam ci kóllère sunu am ci kàddoom.” Patriarchs and Prophets, 113–115.